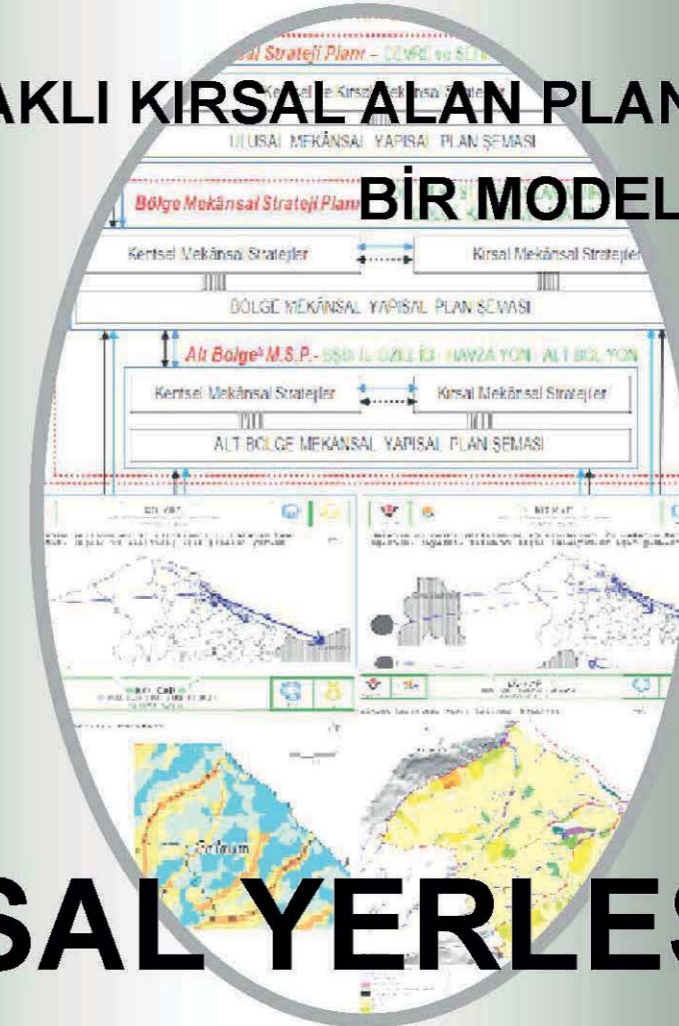
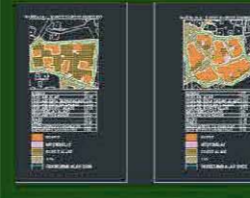
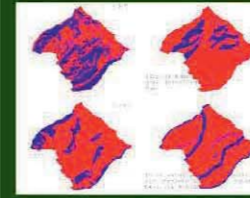

KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI: BİR MODEL ÖNERİSİ

KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ)
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (SÜ)

KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI: BİR MODEL ÖNERİSİ

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (Proje Yöneticisi/PYG Bşk.-KTÜ)

KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI

25 MART 2015

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ (KTÜ)
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ (SÜ)

Proje Adı : Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi
Proje No : 108 G 173, 108 G 187 Nolu TÜBİTAK-KAMAG 1007 Projesi

Müşteri Kurum : TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Proje Yürütücüsü Kurumlar : Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ)-Trabzon
Selçuk Üniversitesi (SÜ)-Konya

Proje Yöneticisi (PYG Başkanı) : Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ-KTÜ

Proje Yürütücüsü (PYG Üyesi) : Doç. Dr. Rahmi ERDEM-SÜ
Doç. Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR -SÜ
(01.12.2013 Tarihinden Sonra)

Proje Bütçesi : 1 158 272.- TL
Proje Başlangıç Tarihi : 01.12.2010
Proje Süresi : 36 Ay (3 Yıl)
Ek Süre : 6 Ay

Proje Onay Süreci ve Aşamalar:

1. Projenin TÜBİTAK'a ilk sunumu : 2006
2. Projenin TÜBİTAK'a ikinci sunumu : 2007
3. Projenin TÜBİTAK'a üçüncü sunumu : 2010
4. Projenin TÜBİTAK'ça Kabulü : 05.11.2010
5. Projenin başlama tarihi : 01.12.2010
6. 1. Gelişme Raporu : Temmuz 2011
7. 2. Gelişme Raporu : Mart 2012
8. 3. Gelişme raporu : Kasım 2012
9. 4. Gelişme Raporu : Mayıs 2013
10. 5. Gelişme Raporu : Kasım 2013
11. Sonuç Raporu : Ağustos 2014
12. Düzeltilmiş Son Rapor Teslimi : Mart 2015

*** Koruma Odaklı Kırsal Alan Planlaması: Bir Model Önerisi (KOKAP) adlı bu proje müşteri kurum olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kırsal alan planlamasına rehber niteliğinde, Bakanlığın Türkiye ölçeğindeki uygulamalarına temel olmak üzere hazırlanmış, uygulama süreci Proje Sonuçları Uygulama Planı (PSUP) çerçevesinde hayatiyet kazanacak bir projedir. Projenin her hakkı saklı olup, faydalanılması TÜBİTAK'ın KAMAG 1007 Programı Mevzuatı çerçevesinde yer alan yönetmelikler (Fikri Haklar Esasları) ve TÜBİTAK, Müşteri Kurum (ÇŞB) ve Proje Yürütücüsü Kurumlar (KTÜ ve SÜ) arasında yapılan sözleşme hükümleri çerçevesinde güvence altına alınmıştır. Proje belirtilen bu hükümlere aykırı olarak izinsiz kullanılamaz, kısmen veya tamamen elektronik, mekanik, fotokopi veya başka herhangi bir yolla basılamaz. Yayımlı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.**

*** Projeden bilimsel-akademik çalışmalarda atıfta bulunmak kaydıyla yararlanılabilir.**

- Bu bağlamda metin içi referanslarda numara verilmeyecek iş paketi sorumluları, soyadı, adının baş harfi ve yılı verilmelidir.
- Kaynaklarda ise: "Araştırmacılar (önce iş paketi sorumlularının soyadı ve adının baş harfi üzere raporlarda belirtilen sıra ile yazılır), Yılı, Yayın adı (İDA no-iş paketi adı), Proje yöneticileri, Projenin genel adı, TÜBİTAK projesi olduğu yazılacak biçimde Proje nosu" şeklinde belirtilerek verilebilir.

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TC. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
Karadeniz Teknik Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi

Editörler

Prof. Dr. Saliha AYDEMİR
Dç. Dr. Cenap SANCAR
Doç. Dr. Dilek BEYAZLI
Arş. Gör. Seda ÖZLÜ
Arş. Gör. Meltem DURAN

KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI ÇALIŞAN PERSONEL LİSTESİ**KOKAP YÜRÜTÜCÜLERİ**

Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ (KTÜ)
Doç. Dr. Rahmi ERDEM (SÜ)
Doç. Dr. Mehmet Çağlar MEŞHUR (SÜ)
(01.12.2013 Tarihinden Sonra)

İŞ PAKETİ YÜRÜTÜCÜLERİ

Doç. Dr. Cenap SANCAR (KTÜ)
Doç. Dr. Çiğdem ÇİFTÇİ ULUSOY (SÜ)
(13.09.2013 Tarihine Kadar)
Dr. Neslihan SERDAROĞLU SAĞ (SÜ)
(13.09.2013 Tarihinden Sonra)

ARAŞTIRMACILAR**KTÜ GRUBU**

Prof. Dr. Saliha AYDEMİR
Doç. Dr. Cenap SANCAR
Doç. Dr. Ahmet Melih ÖKSÜZ
Doç. Dr. Dilek BEYAZLI
Yrd. Doç. Dr. Ersin TÜRK
Yrd. Doç. Dr. Aygün ERDOĞAN

SÜ GRUBU

Doç. Dr. Rahmi ERDEM
Doç. Dr. Çiğdem ÇİFTÇİ ULUSOY
Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ÇIBIKDİKEN
Dr. Neslihan SERDAROĞLU SAĞ
Dr. Fatih EREN

BURSIYERLER**KTÜ GRUBU**

Arş. Gör. Şeyda BÜLBÜL
Arş. Gör. Beydullah SULAK
Arş. Gör. Seda ÖZLÜ
Arş. Gör. Meltem DURAN
Arş. Gör. Sinem DEDEOĞLU

SU GRUBU

Arş. Gör. Mehmet Akif SAĞ
Arş. Gör. Sinan LEVEND
Arş. Gör. Hale AKSEKİ
Arş. Gör. Aslı BOZDAĞ
Arş. Gör. Mert DEDEOĞLU
Öğr. Gör. Mustafa Nevzat ÖRNEK
Arş. Gör. Hasan Hüseyin ÇEVİK
Har. Müh. Nurullah OSMANLI

KIRSAL YERLEŞME PLANLAMASI

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER DİZİNİ.....	VI
TABLOLAR DİZİNİ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ	IX
ÖNSÖZ	XII
GİRİŞ	1
1. KIRSAL ALAN PLANLAMASINA GENEL BAKIŞ	3
1.1. Kırsal Alan, Kırsal Yerleşme ve Kırsal Alan Tipleri	3
1.2. Planlama ve Kırsal Alan	5
2. FARKLI ÜLKELERDE KIRSAL ALAN PLANLAMASI.....	13
2.1. Almanya.....	13
2.2. Fransa	18
2.3. İngiltere.....	27
2.4. Hollanda ve İsrail Örnekleri	38
2.5. Genel Değerlendirme	40
3. TÜRKİYE'DE PLANLAMA MEVZUATI VE UYGULAMALARI.....	43
3.1. Planlama Kademelenmesinde Kırsal Alanlar ve İdari Yapı	43
3.2. Kırsal Alanlara Yönelik Yasal Düzenlemeler	45
4. KORUMA ODAKLI KIRSAL ALAN PLANLAMASI: BİR SİSTEM ÖNERİSİ	48
4.1. Öngörülen Planlama Yaklaşımı ve İlkeler.....	48
4.2.1. Planlama Kademelenmesi ve Planlama Araçları	52
4.2.1.1. Planlama Araçları ve Plan Onayı	53
4.2.1.2. Planlama Kurumları ve Görevleri	57
4.2.2. Mekânsal Stratejik Planlama Süreci	65
4.2.2.1. KOKAP'ın Ön Koşulu	65
4.2.2.1.1. Ekolojik Duyarlılık Analizi ve Görsel Peyzaj Kalite Değerlendirmesi	66
4.2.2.1.2. Kırsal Alan Sınıflaması.....	69
4.2.2.2. Planlama Sürecinin Aşamaları	71
4.2.2.2.1. Ön Hazırlık.....	72
4.2.2.2.2. Vizyon Belirleme	75
4.2.2.2.3. Mevcut Durum ve Kapasitelerin Belirlenmesi	77
4.2.2.2.4. Mekânsal Strateji Planlarının Hazırlanması.....	80
4.2.2.2.5. Detay Planın Yapılması	86
4.2.2.2.6. Uygulama, İzleme/ Kontrol ve Gözden Geçirme.....	88
4.2.2.4. Kırsal Alan Sınıflamasına Göre Planlama	88
4.2.2.4. Plan Uygulama Araçları	91
4.3. Planlama Sisteminin Yasal-Yönetmelik Yapı ve Politika Belgelerindeki Yeri	98
5. EYLEM PLANI.....	105
5.1. Eylem Planlama Yaklaşımları.....	105
5.2. Eylem planlarının kapsam ve içeriği.....	106
5.3. Eylem Planı İlkeleri	108
5.4. Katılım ve Katılım Seviyeleri.....	109
5.5. Eylem Planlamada Kullanılan Metot ve Teknikler.....	112
5.5.1. Analiz ve Planlama Aşamasında Kullanılan Bazı Teknikler	112

5.5.1.1. Hızlı Kırsal Yaklaşım (RRA)	113
5.5.1.2. Katılımcı Kırsal Yaklaşım (PRA).....	113
5.5.1.3. Katılımcı Öğrenme ve Eylem Yaklaşımı (PLA)	114
5.5.1.4. Katılımcı Eylem Araştırması (PAR)	114
5.5.1.5. Katılımcı Temeller	115
5.5.2. Gözden Geçirme Sürecinde Kullanılan Metotlar	115
5.5.2.1. Katılımcı İzleme	116
5.5.2.2. Katılımcı Değerlendirme.....	116
5.5.3. Özel Amaçlar İçin Kullanılan Metotlar	116
5.5.3.1. Katılımcı Etki Yol Araştırması (PIPA)	116
5.5.3.2. Katılımcı Planlama ve Eylem.....	117
5.6. Öneri Kırsal Yerleşme Eylem Planı Belirleme ve Projelendirme Süreci	118
6. KIRSAL PLANLAMAYA İLİŞKİN NORM OLUŞTURMA ÇALIŞMASI	132
6.1. Planlama Normları	133
6.2. Kırsal Nitelikli İlçe ve Belde Belediyeleri İmar Planlarının KOKAP Çalışma Bölgesi Kapsamında Değerlendirilmesi	136
6.3. Kırsal Yerleşmelerin Seçim İşlemi; Örnek Alan Çalışması.....	138
6.4. Örnek Yerleşmelerde Görüşme Tekniğinin Kullanılması	138
6.4.1. Yarı Yapılandırılmış Mülakat Formunun Hazırlanması	139
6.5. Görüşme Çözümlerinde Uygulanacak Analiz Tekniği	143
6.5.1. İçerik Analizi	143
6.6. Görüşmelerin Çözümlenmesi.....	145
6.6.1. İçerik Analizi Bulguları	146
6.7. Genel Değerlendirme	149
7. GENEL DEĞERLENDİRME	159
KAYNAKLAR.....	164
EKLER	176